

הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

מסכת נויר

תוכן

- 1.....הלכה למעשה
- א. הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן 1.....
- ב. משרת ליתן טעם כעיקר..... 2.....
- ג. שאם שרה ענבים במים ויש בהן טעם יין חייב..... 3.....
- ד. מבשר בחלב לאו טעם בעלמא הוא ואסור ... דהידוש הוא 5.....
- ה. כלאים נמי האי לחודיה שרי והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור 5.....
- ו. אלא דאי תרו ליה כולי יומא בחלבא שרי ומבשיל ליה בשולי אסור 6.....
- ז. גיעולי עובדי כוכבים לאו טעמא בעלמא הוא ואסור..... 7.....
- ח. בכל התורה כולה נותן טעם לפנים מותר..... 8.....
- ט. לא אסרה תורה אלא לקדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפנים הוא..... 9.....
- 10.....הלכתא למשיחא
- י. חטאת ... כל אשר יגע בבשרה יקדש ... עד שיבלע בבשרה יקדש להיות כמוה שאם פסולה היא יפסל ואם כשרה תאכל בחמור שבה..... 10.....
- 11.....הלכה למעשה
- יא. לימד על איסורי נויר שהן מצטרפין זה עם זה ... אפילו בזה אחר זה..... 11.....

דף לז.

הלכה למעשה

א. הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן

כבר התבאר במסכת יבמות דף פא. שהתרומה והמעשרות¹ בזמן הזה² ואפילו במקום שהחזיקו עולי בבל ואפילו בימי עזרא אינה מן התורה³ אלא

¹ ובכלל זה מעשר שני ומעשר עני, כ"מ פ"ד ממע"ש המ"ז דלא כתשו' הרדב"ז סי' ב' אלפים ע' וכבר חזר מזה כאן וכתב וזה יותר נכון אף על פי שלא כתבתי כן בתשובת שאלה.

² רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה כו, שו"ע ונו"כ יו"ד שלא ב

³ ומ"מ עזרא קידש מה"ת שאם יבואו כל ישראל א"צ קידוש אחר. וכן לעת"ל א"צ קידוש אחר דקדושת עזרא נתקדשה לעת"ל כמבואר שם ברמב"ם ה"ה וזו כוונת רבנו בספ"ו מביה"ב ובפי"ב משמיטה המ"ו שנתקדשה מה"ת לתרו"מ. חזו"א שביעית סי' ג' סקט"ו ועי' רדב"ז שכ' כעין זה וכ"כ אר"ן הפ"ן בפתיחה. אמנם במאירי חלה פ"ד מ"ה משמע שכשיבואו כל ישראל יצטרכו להקדישה קדושה אחרת ע"ש וצ"ע.

הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מסכת נויר

מדבריהן⁴, שאין לך תרומה של תורה אלא בא"י בלבד, ובזמן שכל ישראל שם, שנאמר בחלה⁵ ולמדים תרומה ומעשרות ממנה (במדבר טו פסוק יח) **בְּבִאְכֶם אֶל הָאָרֶץ, בִּיַּאת כּוֹלְכֶם כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בִירוּשָׁה רִאשׁוֹנָה וְכִמוֹ שֶׁהָיוּ עֵתִידִין לַחֲזוֹר בִּירוּשָׁה שְׁלִישִׁית, לֹא כִשְׁהָיוּ בִירוּשָׁה שְׁנִיָּה שֶׁהִיְתָה בִימֵי עֶזְרָא שֶׁהִיְתָה בִיַּאת מִקְצַתָּן⁶ וּלְפִיכֵךְ לֹא חִיִּיבָה אוֹתָן מִן הַתּוֹרָה⁷. וי"א⁸ שרק חלה בזמן הזה דרבנן אך תרומה ומעשרות בזמן הזה דאורייתא. ונהגו לעיקר כדעה הראשונה⁹.**

ב. משרת ליתן טעם בעיקר

כבר התבאר במסכת פסחים דף מד. שטעם היוצא מאיסור לתוך היתר, על אף שאינו ניכר בעין אלא רק ע"י טעימת טעם האיסור בהיתר, אסור מן

⁴ ולר"ל סבירא ליה כמ"ד בערכין (ל"ג ע"א) דבימי יאשיהו חזרו כל השבטים, וכן בימי עזרא עלו כל השבטים, והוי קדושת עזרא גם כן על ידי כיבוש, וקידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא. ובזמן חוזה ושוק הוי דאורייתא. קרן אורה.

⁵ ואע"ג שפסוק זה בחלה כתיב, הוקשה תרומה לחלה, ותרומות ומעשרות הוקשו זה לזה והן ענין אחד, וכן במעשר שני ומעשר עני. עיין רדב"ז וחזו"א שם ט ועיין בפיה"מ תרומות פ"א מ"ה, והרבה ראשונים ובכללם הראב"ד כאן וסה"ת בה' א"י והרשב"א בשבועות ט"ז א' ולהלן דף פ"ב ובסוף פסקי חלה ובמשמרת הבית בית ד' ריש שער ב' והמאירי כאן הקשו עליו דהאי קרא לא כתיב רק גבי חלה ולא ילפי' חלה מתרומה ומ"מ הסכימו רוב הראשונים דתרומה בזה"ז דרבנן משום דס"ל שקדושת עזרא כמלה אחר החורבן

⁶ כמבואר בתובות כה. שרובן נשארו בבבל דכתיב (עזרא ב) כל הקהל כאחד ארבע רבוא, ועוד שהרי עשרת השבטים לא עלו. ועיין רמב"ן בס' הזכות גיטין ל"ז א' ובמאירי במגן אבות ענין ט"ו ועי' גיטין ל"ז ב' תד"ה בזמן.

⁷ וכן לענין שביעית, אבל לענין כלאים וערלה הרי זה מן התורה גם בזמן הזה. כמבואר ברמב"ם שם ה"ה

⁸ דעת הראב"ד שם. ובפ"ב מא"ב ה"ג והר"א אב"ד מובא ברשב"א להלן פ"ב ב' והכו"פ פ"ה והמור יו"ד סי' של"א בשם הר"י וכ"ד הרמב"ן בס' הזכות גיטין ל"ז א' וכ"כ המרדכי בה' א"י בשם היראים וכ"ד ה' א"י להמור ה' חלה סי' י' ורק שכתב דוקא אם תהי' עיר א' בא"י מיוחדת לדירת ישראל והשדות מיוחדות לישראל ולא יהי' עליהן אימת גוי שיוכל לגרשם ממנה] והמאירי ביבמות כאן ע"ש וכן משמע מדבריו בפסחים מ"ד שכ' תרומה בזה"ז שאינה במקומות הרחוקים אלא מד"ם ומשמע דהמקומות שחוץ לא"י קורא מקומות הרחוקים אלמא דבא"י מה"ת, אבל במגילה י"ט ובשבועות ט"ז דעתו דבמלה קדושת הארץ ובכתובות כ"ה סתם כדעת רבנו ומש"כ החרדים שכ"ד גאון ורבנו יוסף טוב עלם והר"ר מתת' והרב בעל העזר והר"ר אליעזר מהור קדש לכאן כתב כן ע"פ הכו"פ פ"ג ופ"ה ולכאן אין מדבריהם ראוי ע"ש וצ"ע. דרך אמונה ציון ההלכה הלכות תרומות שם ס"ק צד.

⁹ רמ"א ביו"ד שם וכ"כ בחזו"א שביעית סי' ט' סק"ח שאנו סומכין על הפוסקים דבזה"ז תרו"מ מדרבנן. וכן בדרך אמונה שם ס"ק רלא ובציון ההלכה שם ס"ק צה הביא שני"מ לענין ספקות וכה"ג כמשי"כ בחזו"א שביעית סי' ו' סק"ג וכן פסק הריטב"א ביבמות פ"ב ב' ובפסחים מ"ג ובנדה מ"ז דתרומה בזה"ז דרבנן וכן האו"ז בס"י רי"ג בשם הריצב"א וכן בארחות חיים סוף ה' חלה בשם הר"ר אשר וכן הסכים המ"מ בפ"ב מא"ב ה"ג והסמ"ג סוף מ"ע קל"ג בשם הר"י ע"ש [אבל בל"ת רנ"ח כתב דהוא מה"ת] ובתשובות ר"ב אשכנזי בריש סי' א' הביא כן גם בשם תלמיד הרמב"ן והר"ר מודרוס הלוי וכן בביאור הגר"א יו"ד שם סק"ו בליקוט נראה דעתו כדעת רבנו ועי' בתשו' רבי' אשכנזי סי' א' שהביא שדעת רוב הראשונים דבזה"ז דרבנן וכן מסיק בעה"ש, ובחזו"א שביעית סי' כ' בליקוט שבסוף הסי' ד"ה וכן המור כ' דהדין אין מוכרע ומ"מ נקט להלכה בכמה מקומות דהוא דרבנן וכ"כ בשביעית סי' ט' סק"ח שאנו סומכין על הפוסקים דבזה"ז תרומה דרבנן וכן פסק בקונטרסו סי' ג' אות א' ועי' בשע"צ שכ' דגם לדעת רבנו דבזה"ז דרבנן מ"מ דינו כשל תורה ממש לכל ספקותיה דאזלי לחומרא הו"ן מלענין תערובות וכ"כ בארץ חפ"ז והוא עפ"ד המל"מ בפ"ז ה"י אבל דעת החזו"א בשביעית סי' ו' סק"ג אינו כן.

הַרְנָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּרַף הַיּוֹמִי

מסכת נויר

התורה¹⁰ כעיקר טעמו של האיסור¹¹, שמכיון שנותן האיסור טעם בהיתר, נהפך ההיתר להיות כולו איסור, ואסור כולו מדאורייתא¹², וכל שאין בו פי ששים מן האיסור תולים אנו שטעמו מורגש¹³.

לפיכך אם נתערב איסור בהיתר מין בשאינו מינו ונשפך טרם שהוברר אם יש ס' בהיתר כנגד האיסור, הוי ספק תורה ואזלינן בספיקו לחומרא והכל אסור אך אם נתערב מין במינו ונשפך, בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, אם נודע שהיה רובו היתר, מותר כיון שאין בו טעם. ואם לא נודע שהיה רובו היתר, אסור.

ג. שאם שרה ענבים במים ויש בהן טעם יין חייב

וגם באיסורי נזיר אומרים אנו טעם כעיקר, וי"א שההיתר מצטרף לאיסור כמבואר לעיל דף לה: – לו. ועל כן אם שרה פתו ביין ופשט הטעם בכולו חייב על כל כזית וכזית ממנו, וי"א שרק אם היה הרביעית יין בכדי פרס מן הפת ואכל כדי פרס¹⁴ שנמצא שאכל רביעית יין הרי זה לוקה ועל זה וכיוצא

¹⁰ המש שיטות בדבר כמבואר בב"י יו"ד צח – שיטת רש"י – דפסק כדעת רבא דטעם כעיקר הוא מדרבנן כיון דמדאורייתא בטל ברובא. – שיטת ר"ת – דטעם כעיקר הוי דאורייתא ולוקין עליו אפילו אם אין כזית בכדי אכילת פרס. ורבינו אליהו, ורבינו חיים כהן, וכ"ה לפי אחד מהתירושים בתוס' (חולין צח: ד"ה אמר רבא) סוברים דטעם כעיקר הוי דאורייתא באופן שיש כזית בכדי אכילת פרס, דאז הוי כמו ממשו של איסור, כיון דיש כ"ב מן האיסור, שבשיעור אכילת פרס אוכל כזית, ומשו"ה נעשה כולו איסור. והאוכל ממנו כזית לוקה. וכן פסק הטור כר' חיים ור' אליהו רק שכ' כן בשם ר"ת. שיטת הר"ן דבנתערב גופו של איסור כולם מודים שהוא דאורייתא ולא נחלקו אלא בנתערב רק טעמו שיטת הרשב"א שגם בנתערב גופו אם אבד במיעוטו כגון שנמחה לגמרי אינו אלא דרבנן ונ"מ במחלוקת אם טעם כעיקר מה"ת או מדרבנן, הוא לענין ספק. ואם הוי מדרבנן אזלינן בספיקו לקולא. דעת הרמב"ם בתשובת הרמב"ם המובא בפתחי תשובה, כתוב להדיא דהוי דרבנן. וכ"כ הפמ"ג (בשער התערובות ח"ב פ"ב ד"ה והנה).

¹¹ המחבר והרמ"א סי' צח ב פסקו דטעם כעיקר אסור מדאורייתא. וכן פסק הפ"ז (ס"ק ג') דמכ"ע הוא מדאורייתא. וכן הפמ"ג (בשער התערובות ח"ב פ"ב ד"ה והנה) כתב דלרש"י ורמב"ם מכ"ע הוי דרבנן, ולתוס' ושאר פוסקים הוא דאורייתא. וכן הלכה. וכ"כ החו"ד (חידושים סק"ח). והסכימו כל האחרונים דמהמירין דטעם כעיקר הוי מן התורה. אלא דנחלקו האחרונים אי פסקינן טע"כ מתורת ודאי או מספק או מכח מנהג כודאי. באפיקי ים (ח"ב סי' ל"ב) בשם הגר"ח כתב דנפ"מ במקום שאם נאמר טע"כ דאורייתא יוצא קולא כגון לענין חולה שמאכילין הקל תחילה. והפמ"ג (בפתחה לבשר בחלב) כ' שמע"כ מהתורה בתורת ודאי ולא מספק אבל בשער התערובות (ח"ב סוף פ"ב) כ' שאינו מדינא רק שנהגו להחמיר כודאי דאורייתא אבל זהו רק להחמיר ולא להקל.

¹² ש"ך שם ס"ק ז כדעת ר"ת, אמנם לכו"ע יש ד' מקרים דטעם כעיקר הוי מן התורה מחמת הפסוקים המפורשים. בשר בחלב: כפי' התוס' (עבודה זרה סז.) ד"ה א"ר יוחנן, וז"ל ... דאפילו לפירוש רש"י דטעם כעיקר לאו דאורייתא, מודה בבשר בחלב דהוי דאורייתא... משרת יין לנזיר כמפורש להדיא בפסחים מד. כלי מדין כמפורש להדיא בפסחים מד. קדשים כמפורש להדיא בפסחים מד ובחולין צח:, צט.

¹³ יו"ד צח א

¹⁴ ועיין קרן אורה נזיר לה ע"ב ד"ה ואכתי שהקשה גם כאן אמאי שיעורו בכדי אכילת פרס הרי במשקין שיעורו בכדי שתיית רביעית ותירץ שכיון שדרך אכילה בפת אכיל ליה, שיעוריה כשיעור אכילה. אמנם במנחת חינוך שם אות יז כתב "דברים הללו תמוהים אצלי כיון דגבי משקים השיעור רביעית וגם הצירוף של כמה שתיות הוא בכדי שתיית רביעית, ויותר אינו מצטרף אפילו בעין אף שהוא פחות מכדי אכילת פרס, והיאך מצטרף כיון דהוא הרבה משתיית רביעית קרוב למהצה יותר, ואינו מצטרף לשיטת הרמב"ם אף בעין מכל שכן על ידי תערובות. ולומר כיון דהוא מעורב בפת היינו מאכל דינו כמאכל, א"כ למה לי רביעית יין, בכזית סגי, וגם אין סברא כלל, והיאך יתחייב רביעית יין בכדי אכילת פרס דהוא הרבה יותר משתיית רביעית.

הַרְנָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת נוֹזֵר

בו נאמר בתורה¹⁵ וכל משרת ענבים לאסור דבר שנתערב בו היין וטעמו כטעם היין והוא שיהיה טעמו וממשו כשאר איסורי מאכלות¹⁶. וי"א שגם באכל כזית מן הפת חייב.

נתערב יין וכיוצא בו בדבש והיה בו טעם יין ואין שם רביעית בכדי אכילת פרס. י"א¹⁷ שחייב אפילו אם לא נתערב בו אלא טעם יין כגון ששרה ענבים במים או בדבש עד שנתנו טעם. וי"א¹⁸ שאע"ג שאינו חייב מלקות עכ"פ אסור מן התורה. וי"א שהרי זה

ולומר דבכהאי גוונא כיון דיש בה טעם נהפך ההיתר לאיסור בשיעור זה, זה אינו, דהרמב"ם לא סבירא ליה, והוא סובר דצריך לאכול כל הפרס שיהיה כל האיסור ואין ההיתר נהפך כלל לשיטתו, עיין באחרונים, א"כ למה מצטרף בכאן בכדי אכילת פרס בפת או בדבש, דאם אכל כל הפרס הוא הרבה יותר משתיית רביעית. ועוד יש כמה הוכחות דודאי גבי משקים בתערובות הוא כמו בעין, כמו אוכלים, וגבי אוכלים הוא אכילת פרס, ובודאי גבי משקים הוא כדי רביעית, וא"כ היאך כתב הרמב"ם כאן גבי יין כדי אכילת פרס והשיעור הוא רביעית, ובפ"ד ממאכלות אסורות ה"ט סובר דצירוף המשקים כדי רביעית ולא יותר, וגם בפ"ב משביתת עשור ה"ד כתב כן. ולפענ"ד צריך עיון גדול, ותמהני על נושאי כליו שלא עמדו בזה. וצריך לעיין בסוגיא בעבודה זרה ס"ז ע"א בטעמו וממשו, ובאתי רק לעורר, וכעת היא תמיהה גדולה אצלי, וצ"ע. עיין בתוס' זבחים ק"ט ע"א בד"ה עולה וכו', מבואר סברא זו, אבל דעת הרמב"ם אינו כן, וגם דברי התוס' צ"ע ואין כאן מקומו¹⁵ וההידוש בדין זה שאם נתערב גוף היין בדבר אחר כגון בדבש א"כ מסברא חייב על כזית בכדי אכילת פרס אם אוכל כולו לדעת הרמב"ם כיון שלמעשה אוכל כל השיעור ואינו שווה באכילתו יותר משיעור פרס אבל הכא שנשרה פת ביין הו"א שהוא כטעם בעלמא כיון שאין היין בעין ולא ילקה (דלרמב"ם טעם כעיקר לאו דאורייתא אלא מדברי סופרים וכדלקמן) קמ"ל ממשרת (קרן אורה נזיר לה ע"ב ד"ה והרמב"ם בפט"ו ממאכ"א)

¹⁶ ועיין בליקוטי הלכות נזיר לה ע"א (יד ע"א בדפו"י) שכתב שהלכה כדיעה זו

¹⁷ דעת רש"י בהולין שם ד"ה לטעם כעיקר דהא דילפינן בפסחים (מד). משרת ליתן טעם כעיקר ס"ל לאמוראי בתראי דאסמכתא בעלמא הוא ולא מילף הוא דהוי להו נזיר וגיעולי גוים שני כתובים הבאים כאחד אי נמי גיעולי גוים חידוש הוא כדאמרינן התם ומשרת להיתר מצטרף לאיסור. והיינו דלרבנן שם בפסחים הוא לטעם כעיקר ולר"ע להיתר מצטרף לאיסור וכיון שהלכה כרבנן א"כ טעם כעיקר בנזיר דין מיוחד הוא לעבור עליו מן התורה וכמו כן לר"ת הנ"ל חייב הכא ככל איסורים שבתורה שחייב עליהם משום טעם כעיקר וכנ"ל ועיין ב"י סי' צח הנ"ל שהביא מהרשב"א בתורת הבית וז"ל "פירוש טעם כעיקר כגון שלא נתערב שם גופו של איסור אלא טעמו בלבד וכדתניא (פסחים מד.) משרת ליתן טעם כעיקר שאם שרה ענבים במים ויש בהם טעם יין ואי נמי יש בו יין (אלא) שאבד במיעוטו כגון שנפלה טיפת יין בתוך מים ואין בו מראה יין שאבד ממשו מחמת מיעוטו וכו' נראה מדבריו שאף על פי שנתערב שם גופו של איסור כל שנמחה ואין ממשו נמצא כגון יין שאבד ממשו מחמת מיעוטו קרי ליה לא נתערב שם גופו של איסור אלא טעמו בלבד" וא"כ משמע להדיא שחייב בנזיר אפילו אין בו ממשו של איסור

¹⁸ דעת רבנו חיים הנ"ל דס"ל שאין לוקים על טעם כעיקר אע"ג שאסור מן התורה כל שאין בו כזית בכדי אכילת פרס ועיין ליקוטי הלכות נזיר דף לו (יד ע"א בדפו"י) דהלכה כדעת רבינו חיים

הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

מסכת נויר

אסור מדברי סופרים¹⁹ ומכין אותו אם אכל מכת מרדות, וי"א²⁰ שרק אם נתערב ממשו של יין אסור מן התורה אלא שאין לוקים עליו, אבל טעם בלבד אינו אסור מן התורה אלא מדברי סופרים.

ד. מבשר בחלב לאו טעם בעלמא הוא ואסור ... דחידוש הוא

גם לסוברים שמן התורה אין טעם כעיקר, באיסור בשר בחלב שנתבשל, טעם כעיקר מן התורה²¹ שחידוש הוא שחידשה תורה ששניהם נעשו גוף אחד²², לפיכך²³ כשנאסרה חתיכת בשר מחמת החלב, נעשית כל החתיכה איסור מן התורה²⁴, ואם בשלה עם אחרות צריך ששים לבטל כולה, ויש בה דין חתיכה הראויה להתכבד שנחשבת שאיסורה מחמת עצמה²⁵.

ה. נלאים נמי האי לחודיה שרי והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור

¹⁹ דדעת הרמב"ם דטעם כעיקר שאין בו כדי אכילת פרס אינו אלא מדרבנן וכדעת רש"י בסוגיא דפ' גיד הנשה דף צח ע"ב רק צ"ע דדעת רש"י דמשרת דהכא ילפינן בגמ' לדעת רבנן לטעם כעיקר ודעת רש"י שהוא דין מיוחד בנויר ולא ילפינן מיניה או דאתא להיתר מצטרף לאיסור כדעת ר"ע וכיון דהרמב"ם ס"ל דהיתר אינו מצטרף לאיסור א"כ דעתו כרבנן וא"כ איך ס"ל הכא דאינו חייב על טעם כעיקר וצ"ל דס"ל כדעת ר' יוחנן דטעמו וממשו לוקין עליו דווקא בכזית בכדי אכילת פרס אבל בפחות מכן אינו דאורייתא וא"כ ייצא דהרמב"ם ר' יוחנן דלא כמאן דהא לרבנן חייב אף בפחות מכדי אכילת פרס ולר"ע להיתר מצטרף לאיסור ולרמב"ם על שני אלה אינו חייב ואינן מחייב אלא על כזית בכדי אכילת פרס (לח"מ ה"ה) ועיי"ש בחי' רע"א (המובא בדפוס רמב"ם פרנקל) שכיון שלרמב"ם אינו חייב על טעם כעיקר אלא רק על טעמו וממשו בכדי אכילת פרס א"כ שרה ענבים ביין אפי' הענבים הם כזית בכדי אכילת פרס אינו לוקה כיון שאינו ממשו אלא רק טעמו ועל טעם לחוד אינו חייב

²⁰ דעת הר"ן בפרק גיד הנשה (לה: סוף דיבור ראשון) ולדעתו אפילו היה כזית בכדי אכילת פרס כל שלא נתערב ממשו אין לוקים עליו וכן דעת הרשב"א בחידושויו שם בסוגיא ועיין בפרי מגדים באו"ח בפתחה להלכות פסח (חלק שני פרק ראשון) ובשער המלך פ"א מחמין ומצה היו שהביאו סיכום וביאור כל השיטות בענין זה ואכמ"ל

²¹ שו"ע ונו"כ יו"ד צב ג

²² אולם כיון שחידוש הוא שנתנית טעם היא האוסרת בדרך ביטול אם אין טעם אין איסור ולפי זה מותר יהיה לערב בשר בחלב באופו שאין נתנית טעם זה בזה כגון בקיבה בחלב ויש ס' ועיין שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן רז שהאריך בזה.

²³ עיין מ"ז שם ט וש"ך י

²⁴ אבל בשאר איסורים דעת המחבר שאינו אלא מדרבנן כמבואר שם ד ודעת הרמ"א שאף בשאר איסורים אמרינן חנ"ג מן התורה. ועיין פרי מגדים שפתי דעת שם ס"ק י הנה תראה בפ"י כל דבלאו הכי אסור לא אמרינן חתיכה נעשית נבילה אף בבשר בחלב להמחבר וכן יוצא מפורש מפי הכהן הגדול ז"ל בס"י צ"ד אות ד' דאפילו בבשר בחלב גופא כל שנאסרה פעם אחת תו הוה כשאר איסורין לענין דלא נעשה נבילה להמחבר

²⁵ שו"ד ונו"כ שם קא ב

הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּדַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת נוּיָר

הזורע²⁶ זרעים כלאים וכן המרכיב אילנות כלאים אע"פ שהוא לוקה הרי אלו מותרין באכילה בין שזרע בשוגג ובין שזרע במזיד ואפילו לזה שעבר וזרען שלא נאסר אלא זריעתן בלבד, ומ"מ חייב לעוקרן או לעשות מחיצה ביניהם אבל מה שגדל כבר אינו נאסר. אבל בכלאי הכרם בין הגפנים ובין הזרעים נאסרים באכילה ובהננייה²⁷, שנאמר פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם, כלומר פן תתרחק²⁸ ותאסור שניהם. ושניהם מצטרפין זה עם זה.

ו. אלא דאי תרו ליה כולִי יומא בחלבא שרי ומבשיל ליה בשולי אסור

כתוב²⁹ בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו (שמות כג, יט; לד, כו; דברים יד, כא) ג' פעמים אחד לאיסור בישול, ואחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה. והוציא אכילה בלשון בישול, לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול, אבל לא ע"י כבוש ומליחה שאינו דרך בישול³⁰ ומדרבנן אסור בכל ענין בתנאי שלא יבשל אח"כ שאם כן עובר על הבישול ואסור בהנאה מן התורה³¹.

²⁶ רמב"ם כלאים פ"א ה"ז חו"א דיני כלאים אות לא

²⁷ רמב"ם מאכלות אסורות פ"י ה"ו ז

²⁸ הקשה בלח"מ שם דבפ' האיש מקדש (דף נ"ז) אמרו בכלאי הכרם מנלן אמר ר' חזקיה אמר קרא פן תקדש תוקד אש וקשה לרבינו אמאי לא כתב כן וכתב דהוי מלשון פן תתרחק; ועיין רדב"ז שם שתירץ "ונראה שהוא אל תגע בי כי קדשתיך (ישעיה ס"ה) כלומר התרחק ממני משום דקשיא ליה על דרשת חזקיה שעושה ממלה אחת שתי מלות ותו דמשמע לשון יחיד ולא נאסר אלא אחד מהם והוה שכתב פן תתרחק ותאסור את שניהם. א"נ לעולם אית ליה דרשא דתוקד אש אלא דאתיא לומר דמעון שריפה והכי משמע ממה שכתבו פ"ה דכלאים וז"ל ושורפין את שתייהן שנאמר פן תקדש המלאה וגו' והכי דריש קרא לענין דשניהם אסורין בהנאה פן תקדש המלאה וגו' פן תצטרך להתרחק מן המלאה ותבואת הכרם לפי שנאסרו שתייהן בהנאה ודריש נמי תוקד אש שמעון שריפה ולא קבורה:"

²⁹ שו"ע ונו"כ שם פז א

³⁰ ש"ך שם א

³¹ פמ"ג בפתיחה לבב"ה וחי' רע"א שם

הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מסכת נויר

י"א³² שאסור לערב בשר בחלב אפילו בצונן, אפילו אין כוונתו לאכול. וכל שכן שאין לכבוש או למלוח, ויש מתירים³³. ונכון ליזהר בזה שלא לעשות לכתחילה בשר בחלב דרבנן, ע"מ ליהנות ממנו, כיון שיש אוסרין³⁴.

דף לז:

ז. גיעולי עובדי כוכבים לאו טעמא בעלמא הוא ואסור

כלים³⁵ הבלועים מאיסור וכן הלוקח כלים ישנים מן הגוי, כדרך שנשתמש בהן האיסור כך הוא הכשרן³⁶, שכן כתיב בפרשת מדין³⁷ (במדבר לא פסוק כג) כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְפָתַח אֵךְ פְּמִי נִדְּהָ יִתְחַטָּא וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמַיִם. לפיכך הלוקח מן הגוי כלי תשמיש ישנים שמשתמשין בהן בצונן, כגון כוסות ועלוהיות וכיוצא בהן, משפשפן כדי להסיר ולמרק האיסור שעל גביהן, ואח"כ שוטפן במים ומטבילין והן מותרים, שכיון שנשתמש בהן בצונן לא בלעו שום איסור אלא מה שעליהם מבחוץ.

לקח³⁸ מהן כלים שנשתמש בהן בחמין, כגון קדירות ויורות של מתכות שמשתמשין בהן בחמין, ממרקן מן האיסור שבחוץ, ומגעילן מפני הבליעה

³² בתורת החטאת כלל פה דין ג וכתב מהרי"ו [דינין והלכות סי' כא] דאסור לערב מים שהדיחו בו קערות של בשר עם מים שהדיחו בו קערות של חלב וליתנן לפני בהמתו וכתב באיסור והיתר הארוך [כלל ל, דין ו] דאין להחמיר כולי האי והמחמיר תבא עליו ברכה עכ"ל. ובמנחת יעקב שם סעיף יט עי' באו"ה כלל למ"ד דין ו' מבואר דמיירי בענין שאין אסור בהנאה כגון צונן בצונן וע"י כבישה מעת לעת ואף דמותר בהנאה מ"מ דעת היש מחמירין שלא לגרום לכתחלה בשר בחלב על כן כתב דאין להחמיר כולי האי והמחמיר תע"ב אבל ודאי דרך בישול פשיטא דראוי להחמיר ע"פ הדין וכל זה פשוט להמעין ודלא כש"ך סימן פ"ז ס"ק י"ט שפי' שם דברי הרב בהג"ה דמיירי שעירבן רותחין הא לאו הכי אינו אסור בהנאה כיון דאינו דרך בישול עכ"ל ובודאי לא עיין במוצא הדין דמיירי בצונן וזה ג"כ דעת הרב בש"ע לכן סיים שם בהג"ה דכל זה הוא רק חומרא בעלמא. ועיין בשו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן רז "עכ"פ הי' הדין דמותר לכבוש חלב מעל"ע בקדירה שבלוע בו כזית בשר ויש ס' בחלב". משמע שבאין בו ס' אסור

³³ ברש"י פסחים מד תרו ליה – שורדו בחלב כל היום – שרי, כלומר: מותר לשרותו בתוכו, ואינו עובר עליו אפילו על אכילתו ועין ש"ך שם יט ובחי' רע"א שם ו

³⁴ יד יהודה שם ס"ק לא

³⁵ שו"ע ונו" יו"ד קבא א

³⁶ עיין תוס' ע"ז דף ס"ז ע"ב ד"ה א"ר יוחנן, ספר הישר לר"ת חלק התשובות ריש סי' נו", סמ"ק מצוה קצ"ח. שלמדו שהגעלת כלים היא מצוות עשה ממנין המצוות, אך רבים ממוני המצוות הראשונים ובהם בה"ג, רס"ג, רמב"ם, סמ"ג ועוד. לא מנוה במנין המצוות, ולדעתם ציווי התורה להגעיל הכלים אינה אלא כדי להינצל מאכילת המאכלים שנתבשלו בכלי זה הבלוע בו איסורים

³⁷ עיין בפמ"ג יו"ד בפתחה להל' בשר בחלב ד"ה טעם כעיקר עפ"י הרמב"ם שאף שהזהרנו כבר שלא לאכול נבילות וטריפות וכו', נתנה התורה ציווי מיוחד להגעיל הכלים ללמדנו שאסור לכתחילה לבשל בכלי זה בלי הגעלה על סמך שיתבטל האיסור ברוב היתר משום שאין מבטלין איסור לכתחילה.

³⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מסכת נויר

שבתוכן, ומטבילין והן מותרין, ואין חילוק אם הם של מתכות או של עץ או של אבן, כולו אם נשתמש בהן בחמין דינם שוה לענין הגעלה.

וכלי מתכות צריך להגעילן קודם שיטבילן, שאם יטבילן קודם שיגעילן הוי כטובל ושרץ בידו שהרי עדיין האיסור יש בהן³⁹, מיהו בדיעבד אם הטבילן קודם שהגעילן מגעילן ומותרין.

כלים חדשים שקונין מהשוק⁴⁰, אפילו כלי חרס אין צריך לספק בהם שמא נשתמשו בו, שאין דרך להשתמש בכלים חדשים, וא"צ אלא טבילה בכלי מתכות⁴¹. אבל כאשר נקנים מן הנכרי בביתו ואינו מכיר בהן ודאי שהם חדשים, אם הם כלי מתכות צריך מספק להגעילן או ללבנן כפי תשמישן [מלבד מה שצריך לטבילן] ואם הם כלי חרס צריך שבירה מספק.

ואם הנכרי מסיח לפי תומו שלא נשתמש בו עדיין נאמן⁴², והיינו דווקא לאחר מעת לעת שאינו רק איסור דרבנן⁴³, אבל להשתמש בו תוך מעל"ע לקנייתו אין מסל"ת נאמן בדאורייתא.

ח. בכל התורה כולה נותן טעם לפגם מותר

כל דבר⁴⁴ שטעמו פגום אינו אוסר תערובתו, דכתיב (דברים יד פסוק כא) **לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבִלָה לִגְר אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיךָ תִּתְנַגַּח וְאֹכְלָהּ וְגו'** נבילה הראויה לגר לאכילה קרויה נבילה ושאינה ראויה לגר לאכילה אינה קרויה נבילה, ולפיכך כל שנפסד מאוכל אדם מותר האיסור עצמו מן התורה, ומדרבנן אסור בפני עצמו ומותר בתערובתו אף שהרוב איסור ונמחה בעין, אפילו הכי לא גזרו להפסיד היתר המועט⁴⁵.

וכן באיסור מושבה, אך נותן טעם לפגם בתבשיל שאינו ראוי לאדם, אף שנמחה גופו ואין רוב היתר מותר כנוכר.

³⁹ ש"ך שם ד

⁴⁰ משנה ברורה סימן תנא ס"ק ג

⁴¹ ומה שיש נהגו שכל הכלים (חוץ מכלי אמייל) הנקנים מנכרי מגעילים אותם לפני שמתחילים להשתמש בהם, משום שיש חשש שמורחים עליהם בשעת יצורם שומן איסור כדי להבריקם. בימינו כבר אין לחשוש לכך. ועיין חו"א יו"ד סי' מ"ד, שו"ת הר צבי היו"ד סי' ק"י, מועדים וזמנים ח"ד סי' רפ"ב בהערה, ובשו"ת משנ"ה ח"ו סי' קי"ב ושו"ת יבי"א ח"א סי' ז' ושו"ת צי"א ח"י"ב סי' נ"ה ובסידור פסח כהלכתו פ"ח הערה 130.

⁴² בשו"ע הרב שם סעי' ה

⁴³ שערים המצוינים בהלכה סי' קמ"ז סק"א

⁴⁴ שו"ע גנו"כ שם קג א, קכב א

⁴⁵ כ"כ המנחת כהן שם והפר"ח כאן אות א' חולק וכתב דליכא איסור דרבנן כי אם בל תשקצו דמאוס כו'. וי"ל דנ"מ אי שרי לערובי בידים למנחת כהן אסור עס"י צ"ט [ס"ו], ולהפר"ח משום מאוס אפשר דשרי לערב בידים. ואין זה מוכרח. משב"ז שם א

הִלָּכָה לְמַעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מִסַּנְת נְוִיר

אבל כל⁴⁶ שראוי למאכל אדם ע"י הדחק כל שהוא בעין אסור מן התורה, ואם התערב וטעם התערובת פגום מחמת כך, אם יש רוב כנגדו, הרי זה מותר.

ואפילו אין טעמו פגום מחמת עצמו שבפני עצמו הוא מוטעם ומשובח אלא שפוגם תערובתו, כגון חומץ יין של איסור שנפל לתוך גריסין, שהחומץ עצמו הוא טוב אלא שפוגם הגריסין מותר, אולם דברים החשובים כבריה או כיוצא בו אם אינן פגומין בעצמו אף על פי שפוגמים התבשיל אינן בטלים אפילו באלף.

וזוהו רק בנמחה גופן לתוכו אבל פליטת טעמו לבד, ידוע הוא שאין מחצה איסור נפלט בהיתר אלא שאנו מחמירין להצריך לשער נגד כולו, ומשום כך בפגם מועט אנו מתירים.

ובתערובת איסור פגם זה אין צריך שיפגום לגמרי עד שיהא קץ לאוכלו, אלא אפילו פוגם קצת אינו אוסר תערובתו⁴⁷.

אולם דברים⁴⁸ המאוסין ופגומין מעיקרא כמו זבובים ויתושים שאינם ראויים לאדם כלל, ואסרתם תורה, א"כ כשנתערבו בהיתר ואין רוב מהיתר הרי הם כבעין ולוקה עליהם אם אכל כזית בכדי אכילת פרס. אבל כשרוב היתר מותר.

ט. לא אסרה תורה אלא לקדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא

כל טעם הבלוע בתוך הכלי ועמד בו כך יום שלם מעת לעת (24 שעות), ואח"כ יוצא ממנו ונותן טעם באחר, הוי טעמא לפגם ואינו אוסר. ומשום כך כל קדירה שאינה בת יומא⁴⁹, דהיינו כל ששהה מעת לעת משנתבשל בה

⁴⁶ שו"ע ונו"כ שם ב

⁴⁷ אמנם כן טעמא דמילתא מהיכן למדו חז"ל לומר כן, דכל שיש רוב היתר ונותן טעם לפגם קצת שרי, עמדו בו הראשונים ז"ל. והמתבאר מרשב"א בארוך ק"ט ב' [ב"ד ש"א י"ט א] לדעתי כך הוא, דמנבילה גמרינן נותן טעם לפגם לאיסור בעין אף שהיה מושבח מעיקרא כל שאין ראויה אח"כ למאכל אדם כלל פקע איסורא. וע"י תערובת בהיתר שרי זה מן הסברא, דטעם כעיקר דלא במיל מאחרי רבים האמור בסנהדרין יליף ממשרת או ממדין [פסחים מ"ד ב] וזה דווקא טעם מושבח, הא כל שנותן טעם לפגם קצת טעם כזה לא אסרה תורה ומדין ביטול ברוב קאתינן עליה. אבל הר"ן בע"ז [ל"ב ב] לא הונח לו בזה ובהר לו דרך אחרת, והוא דכולה מלתא מנבילה יליף, כיון דחזינן דאין ראויה לגר מותר מן התורה שאין נהנה כלל, ה"ה איסור בתערובת כל שנותן טעם לפגם קצת מ"מ הרי לא נהנה כלל מאיסור אדרבה מצערו שהיתר נפגם על ידו דומה ממש לאין ראויה לגר. משב"ז שם א

⁴⁸ משב"ז שם

⁴⁹ שו"ע ונו"כ שם קג ה וקכב ב

הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

מסכת נויר

האיסור חשיבה טעם לפגם⁵⁰, והיתר שנתבשל בה אז מותר. ואף על פי כן אמרו חכמים שלא לבשל בה לכתחלה⁵¹, גזירה אטו בת יומא⁵².

לפיכך קדירה⁵³ שבישל בה בשר לא יבשל בה חלב וכן איפכא, אפילו לאחר מעת לעת, שגזרו שאינה בת יומא אטו בת יומא, ואם בישל בה בתוך מעת לעת אסור, אבל אם שהה מעת לעת קודם שבישל בה, הוה ליה נותן טעם לפגם ומותר התבשיל בדיעבד, אבל הקדירה אסור לבשל בה אחר כך לכתחלה לא בשר ולא חלב, שהרי בלוע הוא משניהם ואיזה שיבשל בתוכו יקבל טעם השני,

יש אומרים⁵⁴ בדבריים חריפים לא אמרינן בהו דין נותן טעם לפגם, שהחריפות משביחה את הטעם הפגום. ולכן אם בישל בקדירות איסור שאינה בת יומא מאכל חריף, כגון תבשיל שרובו חומץ או תבלין או שאר דברים חריפין אסור, מכל מקום לא מחשיב התבשיל דבר חריף מחמת מעט תבלין שבו וכן נוהגים.

הלכתא למשיחא

י. חטאת ... כל אשר יגע בבשרה יקדש ... עד שיבלע
בבשרה יקדש להיות כמוה שאם פסולה היא יפסל ואם
בשרה תאכל כחמור שבה

כלי חרש⁵⁵ שנתבשלה בו החטאת הנאכלת טעון שבירה בעזרה, וכלי מתכות שנתבשלה בו טעון מריקה בחמין ושטיפה בצונן במים בעזרה שנאמר וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר, ואחד כלי שבישל בו או כלי שהערה לתוכו רותח.

⁵⁰ למדו חז"ל [ע"ז עה ע"ב] מכלים שבשלו בה קדשים שהטעם הבלוע בתוכה נפגם, וכשיוצא ממנה על ידי בישול ונותן טעם לתוך המאכל שבתוכה חשיבה טעם לפגם ואינה אוסרת,

⁵¹ ובמקום דלא אפשר לא גזרו, סימן ק"ח סעיף ג' גבי מרדה. ובבלע איסור דרבנן בכלי חרס והפסד מרובה יש להקל, תשובת דבר שמואל אבוהב סימן שי"א, גליון מהרש"א קבב סעיף ב. כתב בתשובת בן לב חלק ג' סימן כ"ג ד"ה ואיברא בזה הלשון, ואפשר דמאי דאסרינן לכתחלה לבשל בכלי שאינו בן יומו היינו היכא דבלוע מאיסור שאסור אליבא דכולי עלמא, אבל אם איכא מאן דסבירא ליה דשרי כדאי הם לסמוך עליהם כשאינו בן יומו, כיון דליכא אלא גזירה אטו בן יומו. ובסוף התשובה שם העלה דמכל מקום אסור, גליון מהרש"א סימן קג סעיף ה

⁵² ודוקא אינה ב"י הוא דאסור לכתחלה אבל קדירה שהוא בליעה מאיסור פגום גם לכתחלה שרי. פרי תואר לעיל סי' ק"ג ס"ק ז'.

⁵³ שו"ע ונו"כ שם צג א

⁵⁴ שו"ע ונו"כ שם קג קבב

⁵⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה יא – יב

הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

מסכת נויר

נאמר בחטאת (ויקרא ו פסוק כ) **כֹּל אֲשֶׁר יֵנַע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ יִקְדָּשׁ לַהֲיֹת כְּמוֹהָ, אִם פִּסּוּלָהּ הִיא הַנוֹגַע בָּהּ פִּסּוּל, וְאִם כְּשִׁירָה הַנוֹגַע בָּהּ יֵאָכַל כְּמוֹהָ וּבִקְדוּשָׁתָהּ.**

במה דברים⁵⁶ אמורים כשנבלעה בו, אבל נגיעה בלא הבלעה אינה מקדשת, ואחד החטאת ואחד שאר קדשים בין קדשים קלים בין חמורים שנאמר זאת התורה לעולה למנחה.

נגע בשרה ברקיק ונבלע במקצתו לא נתקדש כולו אלא חותך מקום הבלע.

כלי שבישל בו קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים, אם יש בהן בנותן טעם הרי הכל נאכל כחמור שבהן, וטעון הכלי מריקה ושטיפה והכל כחמור שבהן לכל דבר, ואם לא נתן טעם זה בזה אין הקלין נאכלין כחמורים ואינן כמותן לכל דבר, אבל הכלי טעון מריקה ושטיפה.

הלכה למעשה

יא. לימד על איסורי נויר שהן מצטרפין זה עם זה ... אפילו בזה אחר זה

כבר התבאר לעיל דף לד. שכל⁵⁷ איסורי גפן מצטרפין זה עם זה, כיצד הרי שצירף ענבים לחים עם יבשים, או עם בוסר וחרצן וזג, ואכל מן התערובת בזית לוקה, וכן אם אכלם זה אחר זה עד שאכל מן הכל בזית לוקה⁵⁸.

⁵⁶ רמב"ם שם הלכה טו – יז

⁵⁷ רמב"ם הלכות נזירות פרק ה הלכה ג

⁵⁸ והנה הרמב"ם פסק כאן ה"ד דגם נבי נויר אין היתר מצטרף לאיסור, אך איסורי נויר כגון שצירף ענבים לחים ויבשים וחרצן וזג ואכל מן התערובת בזית לוקין וכן כתב פ"ד ממאכלות אסורות המ"ז דכל איסורים שהם משני שמות אין מצטרפין חוץ מאיסורי נויר, דהיינו דיש כאן הרבה שמות ומ"מ מצטרפין, והוא משנה מפורשת כאן ל"ד ע"א דאיסורי נויר מצטרפים. ובש"ס דף ל"ז ע"ב מביא ברייתא מכל אשר יעשה מגפן היין, לימד על איסורי נויר שהם מצטרפים זה עם זה. והנה אמת אף דאין לוקין מלאו זה דכל אשר יעשה וגו', אך ילפינן מריבוי דקרא דהדין כך הוא דמצטרפים. (מנחת חינוך שסח אות יח)

הַלְנָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מסכת נוזר

י"א⁵⁹ ששיעור שתית המשקים באיסורי נזיר הוא ברביעית. וי"א⁶⁰ ששיעורו הוא בכזית. ולפיכך לענין צירוף השיעורים י"א⁶¹ שדווקא אוכלין מצטרפין לאוכלים, דהיינו זג ענבים חרצן ויין קרוש מצטרפים, כיון ששיעורם שווה שכולם בכזית, אבל המשקין אינם מצטרפים לאוכלין אלא מצטרפים להדדי. ולכך אין חצי רביעית יין מצטרף לחצי זית ענבים. אלא רק לחומץ ושיכר. וי"א⁶² שגם במשקים שיעורם לחייב הוא בכזית. ולפיכך מצטרפים משקין ואוכלין זה לזה להשלים השיעור לחייב.

ואינו אלא אם אכלם בתוך כדי אכילת פרס דהיינו שמתחילת אכילת השיעור עד סופה לא שהה כדי אכילת פרס⁶³ אבל אם שהה יותר אינו לוקה וכן ה"ה במשקין וי"א⁶⁴ ששיעור המשקין הוא כדי שתיית רביעית.

---

⁵⁹ כך היא דעת הרמב"ם בפ"ה דנזירות ה"ב דס"ל שבכל מקום שיש לאו נפרד על השתיה כמו בנזיר שיש לאו מיוחד ליין וחומץ שיעורו ברביעית ושיעור אוכלים בכזית ובמקום ששניהם נכללים בלאו אחד כגון דם שיעור אוכלים ומשקים בכזית (שו"ת מהר"ם שיק או"ח סי' רנג ד"ה והנראה לפענ"ד

⁶⁰ דעת תוס' בנזיר לה ע"ב ד"ה ואינו ועיין במהר"ם שיק דס"ל לתוס' שכיון שהוקשו כל איסורי נזיר אהדדי הוי כאילו כתיב אכילה בכלהו ולהכי שיעור כולם גם המשקין בכזית ועיין בחידושי הגרי"ז נזיר לד ע"ב במשנה שם שכתב כעין זה

⁶¹ כ"כ ערוה"ש שם סי' יג סעי' ח בדעת הרמב"ם ועיין מנחת חינוך שסח אות יח שכתב כן בדעת הרמב"ם

⁶² דעת רש"י ותוס' בנזיר לה ע"ב ד"ה ואינו וכן דעת המאירי שם לה ע"ב וכן הוא בתוספתא דנזיר פ"ד וכן הוא בר"ב ריש פ' ג' מינים שם שרק למשנה ראשונה שיעור משקים ברביעית אבל למשנה אחרונה אין שיעורו ברביעית אלא שיעור משקין בכזית ודעת הרמב"ם שמכיון שלא הוזכרה במשנה דעת משנה אחרונה וכן בש"ס לא הוזכר לגירסת הרמב"ם שם א"כ ע"כ דלא ס"ל הכי (ערוה"ש שם סעי' יב) ועיין שו"ת חתם סופר או"ח סימן קכז וז"ל "והנה בתוספתא דנזיר דמייתי ליה התוספות פרק קמא דסוכה דף ו' ע"א (ד"ה גפן) כיצד הוא עושה מביא כוס מלא יין ומביא זית איגורי ונותן לתוכו ושופע אם שתה כיוצא בו חייב עכ"ל, ליכא לאקשווי הא היין היוצא ע"י זית אם יקרש יהיה רק שלישי זית, י"ל כך גזרה התורה בהך שיעורא דנזיר ביין חייב בזית שהוא שלישי זית וחרצנים וזנים צריך זית קפוי ממש וכו' גם רש"י בחולין פרק כל הבשר ק"ח ע"ב חצי זית חלב מביא כוס מלא משקין ומביא זית ונותן לתוכו והוא דנפיק הוה כזית נמי א"ש, אע"ג דאי קריש ליה הוה רק שלישי זית, מ"מ כך גזירת הכתוב להיות חלב כשיעור גדי ואי נמי אכיל חצי זית חלב וחצי זית בשר מצטרפים, אע"ג דלא שוו בשיעוריהן מ"מ מה בכך אי תאמר החלב לכשיקרש לא יהיה אלא שלישי מחצי זית והכי נמי חצי זית בשר לכשימחה יהיה ג' הצאי זיתים"

⁶³ לדעת הרמב"ם הוא שיעור הזמן הדרוש לאכול שיעור של ג' ביצים ודעת התוס' והמור שהוא כשיעור ד' ביצים ובשל תורה הלך אחר המחמיר עיין או"ח תרי"ב ובמ"ב שם

⁶⁴ כן דעת הרמב"ם וחלקו עליו הפוסקים וכמבואר בערוה"ש יו"ד סי' פה סעי' לד ובשו"ע ונו"כ או"ח סי' תריב